

Nefndasvið Alþingis
Félagsmálanefnd
Austurstræti 8-10
150 Reykjavík

Alþingi
Erindi nr. P 132/2018
komudagur 2.3.2006

Reykjavík 2.5. 2006.

**Efni: Umsögn um frumvörp til laga um atvinnuleysistryggingar (742 mál)
og vinnumarkaðsaðgerðir (788 mál).**

Veitt er sameiginleg umsögn um þessi frumvörp enda eru þau hugsuð sem ein samvirk heild. Þau byggja annars vegar á niðurstöðum nefndar félagsmálaráðherra sem ASÍ átti aðild að og sem skilaði niðurstöðum s.l. haust hins vegar á samkomulagi sem náðist í tengslum við endurskoðun á forsendum kjarasamninga í nóvember s.l.

Í öllum aðalatriðum fylgja frumvörpin þessum niðurstöðum og eru ásættanleg. ASÍ áskilur þó allan rétt til þess að sækja á um aukna tekjutengingu atvinnuleysisbóta.

ASÍ vill að auki benda á eftirfarandi atriði.

ASÍ telur mikilvægt að áfram verði tryggð tengsl stéttarfélaga við atvinnulausa og telur nauðsynlegt að þeim sé ætlað hlutverk m.a. hvað varðar aðstoð og fræðslu við atvinnulausa félagsmenn sína. ASÍ gerir því ákveðinn fyrirvara við niðurlagningu þeirra nefnda sem starfa skv. gildandi lögum og sem séð hafa um úthlutun og afgreiðslu atvinnuleysisbóta.

ASÍ gerir alvarlegar athugasemdir við þá ráðgerð að tvöfalda refsingu þess launafólks sem segir starfi sínu lausu án gildra ástæðna. Í fyrsta lagi tekur þá við 40 daga biðtími eftir bótum sbr. 54.gr. frumvarpsins og í öðru lagi svipting tekjutengingar sbr. 32.gr. þess. ASÍ hefur lagt til þá málamiðlun að umræddir dagar dragist frá hinu tekjutengda tímabili en upphefji það ekki með öllu. Sú málamiðlun er ítrekuð.

Jafnframt eru gerðar athugasemdir við að ekki sé gert ráð fyrir fullu mótframlagi til lífeyrissjóðs úr atvinnuleysistryggingasjóði. Skv. 37.gr. frumvarpsins er mótframlagið bundið við 6% í stað þeirra 7% sem kjarasamningar áskilja frá 1.1 2005 og 8% frá 1.1 2007.

Til þess að takast megi að hrinda lögum um vinnumarkaðsaðgerðir í framkvæmd og til að efnt verði til árangursríkra vinnumarkaðsaðgerða sem eitt af megin markmiðum frumvarpsins er ljóst að tryggja þarf fjármuni til verkefnisins. Það er skilningur ASÍ að þeir fjármunir eigi að koma úr ríkissjóði en frumvarpið er ekki nógu skýrt hvað þetta varðar.

Að lokum leggur ASÍ áherslu á, að mikilvægt er að standa vel að undirbúningi og framkvæmd á gildistöku laganna sem miðuð er við þann 1.7 n.k. Ljóst að mikið starf er óunnið í því efni.

F.h. Alþýðusambands Íslands,

Magnús M. Norðdahl hrl.,
lögfræðingur ASÍ

Nefndasvið Alþingis
Félagsmálanefnd Alþingis
Austurstræti 8-10,
150 Reykjavík

Reykjavík 3. maí 2006

Efni: Umsögn um lagafrumvarp, mál 742 og 788.

Vísað er til óskar nefndarinnar þar sem BHM er gefinn kostur á að gefa álit sitt á framlögðum frumvörpum.

BHM er fylgjandi frumvörpunum en gerir eftirfarandi athugasemdir.

Gert er ráð fyrir að BHM og BSRB skipi sameiginlega stjórnarmann í stjórn Atvinnuleysistryggingarsjóðs en áður höfðu samtökin sinn fulltrúa hvort í stjórninni. BHM telur að svo eigi að vera áfram og þá jafnframt að fjármálaráðuneyti og Samband íslenskra sveitarfélaga hafi sinn hvorn stjórnarmanninn. Stjórnarmenn yrðu þá 7 í stað 9 áður.

Sama athugasemd á við um skipun stjórnar Vinnumálastofnunar, rétt er að BHM og BSRB hafi sinn fulltrúann hvort.

BHM fagnar því að tekjutenging atvinnuleysisbóta sé tekin upp en telur hámarkið lágt í ljósi þess að nær allir félagsmenn BHM munu lenda í skerðingu ef til atvinnuleysis kemur. Atvinnuleysisbætur eru fjármagnaðar af atvinnutryggingargjaldi sem er hluti tryggingarstofns. Greiddar eru 0,65% af launum allra launþega, án tillits til fjárhæða. Rétt er því að hámarkið fari hækkandi, sbr. greiðslur úr fæðingarorlofssjóði.

Virðingarfyllt,

Stefán Aðalsteinsson,
framkvæmdastjóri BHM

ahsfrumvapatvinnuleysistr030506

Til félagsmálanefndar Alþingis

3. maí 2006

Athugasemdir vegna frumvarps til laga um atvinnuleysistryggingar 2006

1. **Samtenging við framlengingu kjarasamninga.** Valin hefur verið sú leið með frumvarpinu að tengja saman samkomulag ASÍ og SA og fyrirheit stjórnvalda gagnvart aðilum vinnumarkaðarins vegna framlengingar kjarasamninga og síðan nýtt frumvarp um atvinnuleysistryggingar og vinnumarkaðsaðgerðir. Í yfirlýsingu Halldórs Ásgrímssonar er það tekið fram að samkomulag um lagafrumvörpin í anda þeirrar niðurstöðu sem náðist í nefndinni um atvinnuleysistryggingar og vinnumarkaðsaðgerðir 9. nóvember 2005. Fyrirkomulag atvinnuleysistrygginga kemur ekki til umræðu eitt og sér. Fyrir þá aðila sem hafa sérstöðu í stéttarfélögunum, VR og Eflingu með afgreiðslur og úthlutunarnefndir á sínum vegum verður umræðan snúnari og erfiðari þegar þetta tvennt er undir.
2. **Ekki lengur aðild stéttarfélaganna að kerfi atvinnuleysistrygginga.** Samkvæmt frumvarpinu er gert ráð fyrir að stjórn Vinnumálastofnunar skipi eina fimm manna úthlutunarnefnd fyrir allt landið, en nefndin ber ábyrgð á framkvæmd atvinnuleysistrygginga. Félagsmálaráðherra skipar síðan úrskurðarnefnd atvinnuleysistrygginga. Hér er augljóslega um mikla fækkun allra þeirra félaglegra aðila sem hingað til hafa átt umsagnar og ákvörðunarrétt um atvinnuleysistryggingar. Mikil breyting hefur orðið á aðild stéttarféлага að þessum málum á undanförunum árum. Nú á að leggja niður nefndir og afgreiðslustaði tveggja stórra félaga í Reykjavík, sem hafa milli 40.000-50.000 félagsmenn innan sinna vébanda. Stéttarfélögin hafa hingað til getað tengt atvinnuleysistryggingarnar við félagsaðild, tengt atvinnulausa við öfluga sjúkra- og fræðslusjóði og önnur félagsleg úrræði en mest af þessum beinu tengingum verða úr sögunni með þessu skipulagi. Þess má hér geta að við mikið atvinnuleysi hjá nefnd 1 í Reykjavík hafa 4 af hverjum 5 atvinnulausum verið úr Eflingu og svipað hlutfall er hjá VR. Ljóst er að þessi skipan mála mun þýða meiri fjarlægð hins atvinnulausa við þjónustu- og afgreiðslustaði og stéttarfélögin eiga samkvæmt þessu nánast enga aðild að ákvörðunum um atvinnuleysisbætur félagsmanna sinna nema í heildarsamningum við ASÍ og önnur samtök. Á það skal einnig bent að þessi vandi er einnig til staðar úti á landi þar fjarlægðin skapar sams konar vanda.
3. **Stjórn atvinnuleysistryggingasjóðs áhrifalaus.** Ljóst er að stjórn Atvinnuleysistryggingasjóðs er orðin að áhrifalausri deild í Vinnumálastofnun og hefur nánast ekki annað hlutverk annað en það sem Vinnumálastofnun ákveður sjálf þ.e. að samþykkja rekstraráætlanir og hafa eftirlit með framkvæmd sem liggur í augum uppi að verður öll hjá VMS samkvæmt frumvarpinu. Eldra hlutverk þess að skipa í úthlutunarnefndir og þá einu sem eftir stendur með frumvarpinu er úr sögunni. Það er merkileg niðurstaða hjá ráðuneytinu og aðilum vinnumarkaðarins að á hálfra aldar afmæli atvinnuleysistrygginga hér á landi, skuli stjórn sem barist hefur fyrir sjálfstæði sjóðsins, fjárhagslegu og stjórnfarslegu vera gerð áhrifalaus, en samkvæmt anda þessa frumvarps væri

miklu eðlilegra að leggja stjórn Atvinnuleysistryggingasjóðs niður enda hlýtur það á endanum að vera það sem vakir fyrir frumvarpshöfundum.

4. **Flókið kerfi.** Ljóst er að við tekjutengingu m.a. hvað varðar frádrag vegna séreignarsjóða og fleiri frádráttarliði, er stefnt að mjög flóknu lagaumhverfi sem minnir um margt á þá miklu umræði sem átt hefur sér stað um Tryggingastofnun ríkisins á undanförunum mánuðum. Þar standa starfsmenn, yfirmenn og skjólstæðingar stofnunarinnar frammi fyrir mjög flóknu regluverki sem búið er að setja allri starfseminni og kalla þarf sérfræðingahóp stofnunarinnar að í hvert skipti sem unnið er að breytingum á löggjöf og reglugerðum. Vinnumálastofnun er með einni heildarnefnd yfir landið og flókinni löggjöf að stefna í svipað umhverfi að því er séð verður.
5. **Atvinnumál og sameiginleg ábyrgð stéttarfélaganna, ríkis og sveitarfélaganna.** Hingað til hafa atvinnumál verið sameiginleg mál stéttarfélaganna, ríkis- og sveitarfélaganna og atvinnukreppum hefur verið mætt með sameiginlegu átaki þessara aðila. Með þeirri skipan sem nú hefur verið lögð til er sú hættu á að fjarlægð skapist við þá aðila sem eru að sinna atvinnumálum félagsmanna sinna alla daga ársins.
6. **Ríkisstjórn sem einkavæðir og færir út verkefni til samtaka og fyrirtækja.** Núverandi ríkisstjórn hefur beitt sér fyrir mestu einkavæðingu sögunnar hér á landi og samtök atvinnurekenda hafa verið sammála stjórnvöldum um að margvísleg verkefni eru betur komin í höndum þeirra sem eru einkaaðilar, félagsamök eða aðrir aðilar á markaði sem tekið geti við verkefnum af ríkinu. Ljóst er að með stofnun mikillar ríkisstofnunar um málefni atvinnulausra er gengið þvert gegn þessari stefnu m.a. með því að taka umsjón af þeim aðilum í Reykjavík sem hingað til hafa séð um þjónustu og afgreiðslu við atvinnulausa á vegum stéttarfélaganna. Það væri meiri í anda stefnu beggja þessara aðila að snúa dæminu við og spyrja. Hvernig getum við virkjað þá meira svo sem stéttarfélögin sem eru að sinna atvinnumálum félagsmanna sinna nú þegar og eru mikilvægir hagsmunir þeirra.
7. **Stéttarfélögin geta ekki búið við óvissu lengur.** Ljóst er að Efling-stéttarfélag og VR geta ekki búið við þá óvissu lengur sem þau hafa þurft að taka á sig annað hvert ár frá árinu 1997 þegar fyrsta endurskipulagning atvinnuleysistrygginga hófst. Sérþjálfaðir starfsmenn og skrifstofur hafa starfað á þessu sviði allan þennan tíma á vegum stéttarfélaganna og ljóst að sárafaár kvartanir hafa borist félögunum á þessum tíma. Vinnumálastofnun byggir ekki á athugasemdum atvinnulausra við breytingarnar eða stéttarfélaganna, heldur eru meginforsendur þeirra skýrsla ríkisendurskoðunar um atvinnuleysistryggingar sem segir sitt um málið. Það kemur fram í málflutningi VMS að stofnun lítur á afgreiðslur og nefndarstarf í kringum þennan málaflokk sem reikningsdæmi en ekki vinnu með fólki. Nú hafa félögin gert þá kröfu að ef þau eiga að sinna hlutverki áfram, þá verði ákvörðun um það tekin innan mánaðar frá því frumvörpin komu fram í byrjun apríl. Félögin telja að þau geti ekki boðið skjólstæðingum atvinnuleysistrygginganna eða starfsmönnum upp á þetta ástand stöðugra endurskoðana lengur.

8. **Fjárhagsleg afkoma.** Það er ljóst að stéttarfélögin í Reykjavík hafa engan fjárhagslegan ávinning af rekstri þjónustustarfsemi atvinnuleysistrygginga. Þar var tap á báðum deildum í Reykjavík á síðasta ári og fyrirsjáanlegt er tap á þessu ári.
9. **Stéttarfélögin reiðubúin til viðræðu um fyrirkomulag.** Alla tíð hafa stéttarfélögin verið reiðubúin til viðræðna við VMS og stjórn atvinnuleysistryggingasjóðs um fyrirkomulag atvinnuleysistrygginga og náði samstarf hefur verið um málin frá 1997 við þessa aðila. Þjónustusamningar sem hafa verið gerðir milli aðila hafa ætíð miðast við lágmörkun kostnaðar við rekstur deildanna þannig að nokkur ár hefur orðið taprekstur á þeim. Stéttarfélögin hafa tekið undir öll sjónarmið um einföldun afgreiðsna og úthlutunar þannig að málin séu sem þægilegust fyrir atvinnulaust fólk. Þess vegna er eðlilegt að spurt sé hvort ekki sé eðlilegt að lausn sé fundin um aðild félaganna að nýju skipulagi.

Þessi samantekt er engan veginn tæmandi en byggð á efnisatriðum sem Eftling og VR hafa haldið á lofti undanfarin ár um atvinnuleysistryggingar. athsfrumvarpatvinleysirt030406phsb

Nokkrar aðrar athugasemdir með frumvarpinu

Er henni sérstaklega ætlað að hafa eftirlit með samræmis sé gætt við ákvarðanir er varða atvinnuleysistryggingar fólks. Þessari breytingu er ætlað að auka skilvirkni innan kerfisins þar sem reynslan hefur sýnt að meiri hluti umsókna er afgreiddur nokkuð sjálfkrafa í gildandi kerfi. Þykir óþarflega þungt í vöfum að hafa nú úthlutanarnefndir til að ákvarða um rétt atvinnuleitanda. Standa því vonir til að með þessu megi stytta afgreiðslutíma umsókna eins og kostur er enda heyrir þá sögunni til að umsóknir þurfa að bíða funda hjá nefndum þegar allar upplýsingar liggja fyrir.

Ofanskráður texti er tekinn beint úr frumvarpinu en segja má að þetta hefði mátt framkvæma undir kerfinu eins og það er í dag.

6. gr

Stjórn atvinnuleysistryggingasjóðs er ætlað að hafa eftirlit með framkvæmd laganna og gera þjónustu samninga við VMS um umsýslu sjóðsins...

9. gr

Þegar umsækjandi er yngri en 18 ára skal foreldri eða forráða maður samþykkja umsóknina með undirritun sinni.

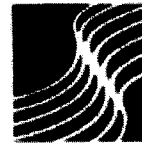
(Fjöldi einstaklinga flytja að heiman fyrir 18 ára aldur og hefja búskap, í sambúð eða einir þar sem tengsl milli viðkomandi og foreldra er ekki til staðar. Hér á viðmiðið eingöngu að vera þegar einstaklingur býr í foreldrahúsum og er í námi.)

39. gr

Hafl hinn tryggði fengið hærri atvinnuleysisbætur skv. 32. og 33. gr en hann átti rétt á samkvæmt álagningu skattayfirvalda eða öðrum ástæðum ber honum að endurgreiða þá fjárhæð sem ofangreidd var með 15% álagi. (Hér byggir ekki refsingin á röngum upplýsingum eða fölsuðum gögnum.)

Flókið regluverk

Séreignarsparnaður. Ljóst er að samtenging ólíkra kerfa að atvinnuleysisbótum getur skapað mjög flókið regluverk. Einstaklingur sem hefur lagt til hliðar í séreignarsparnaði til mjög langs tíma og horfir á það sem viðbótargreiðslur við sameignarlífeyri, Dæmi 64 ára einstaklingur sem fær greitt út úr séreignarsjóð, stendur frammi fyrir skerðingu á atvinnuleysisbótum á móti, en þá má segja að verið sé að nota séreignarsparnaðinn til að lækka greiðslur úr

SAMTÖK ATVINNULÍFSINS

Alþingi
Félagsmálanefnd
Austurstræti 8 - 10

150 REYKJAVÍK

3.5. 2006

Efni: Frumvarp til laga um atvinnuleysistryggingar, 742. mál.

Samtök atvinnulífsins hafa fengið til umsagnar frumvarp til laga um atvinnuleysistryggingar, 742. mál þingsins.

Frumvarp þetta byggir á skýrslu nefndar frá nóvember 2005 sem Samtök atvinnulífsins áttu aðild að. Einnig var haft samráð við aðila vinnumarkaðarins við endanlega gerð frumvarpsins. Samtökin styðja því efni þess og mæla með að það verði samþykkt.

Það eru vissulega þættir í frumvarpinu sem Samtök atvinnulífsins telja að betur megi fara en telja sig ekki í stöðu til að krefjast breytinga á, enda um þætti að ræða sem byggja á málamiðlun eða samningum.

Stærsta nýmæli frumvarpsins er tekjutenging atvinnuleysisbóta á þriggja mánaða tímabili. Tekjutenging atvinnuleysisbóta og sú mikla hækkun bóta sem í henni felst getur haft ýmis óæskileg vinnumarkaðsleg áhrif. Hætta er á að kerfislægt atvinnuleysi aukist, þar sem hvati til atvinnuleitar minnkar á tímabili tekjutengingarinnar, bótatímabil einstaklinga lengjast af þeim sökum og hætta á því að þeir falli út af vinnumarkaði eykst. Þá munu útgjöld Atvinnuleysistryggingasjóðs aukast verulega, sem að lokum mun skila sér í auknum álögum á atvinnulífið. Hvort tveggja, þ.e. aukið kerfislægt atvinnuleysi og auknar álögur á atvinnulífið, er til þess fallið að draga úr sveigjanleika og styrk íslensks vinnumarkaðar.

Samtök atvinnulífsins telja þó óhjákvæmilegt að tekjutenging atvinnuleysisbóta verði samþykkt enda byggir hún á samkomulagi SA og ASÍ frá 15. nóvember 2005 í tengslum við endurskoðun á forsendum kjarasamninga. Við samningsgerðina kröfðust SA hins vegar þess að litið yrði til hámarksfjárhæða og hlutfalls bóta af launum sem viðgangast í Danmörku, Noregi og Svíþjóð, en í þessum löndum er ýmist miðað við lægra hlutfall heildarlauna eða lægri hámarksfjárhæð tekjutengdra bóta. Niðurstaða samningaviðræðna varð ákveðin málamiðlun sem SA standa að sjálfsögðu við.

Það er hins vegar mikilvægt að upplýsa á hvaða forsendum þetta samkomulag byggði af hálfu SA. Samtök atvinnulífsins hafa lagt á það mikla áherslu að ekki megi hrófla við sveigjanleika hins íslenska vinnumarkaðar. Ráðningarsamband milli launþega og atvinnurekanda er frjálst samningssamband og takmarkanir við slitum ráðningarsamninga felast fyrst og fremst í gagnkvæmum uppsagnarfresti skv. lögum og kjarasamningum. Fyrirtækin geta áhyggjulítið ráðið nýtt starfsfólk þótt ekki sé endilega um varanleg verkefni að ræða enda geta þau án mikillar skriffinnsku, samráðs, samningaviðræðna eða hættu á málaferlum fækkað starfsfólki á nýjan leik ef verkefni dragast saman. Sveigjanleiki vinnumarkaðarins á því ótvírætt stóran þátt í því að störfum hefur fjölgað mikið á Íslandi á undanförunum árum og áratugum og atvinnuleysi hefur verið mun lægra á Íslandi en í flestum öðrum ríkum Evrópu, jafnframt því sem framleiðni hefur aukist. Íslenski vinnumarkaðurinn er þannig um margt til fyrirmyndar og veitir Íslandi mikið samkeppnisforskot.

Sveigjanleika fylgir hins vegar ábyrgð og því voru Samtök atvinnulífsins tilbúin til þess að skoða þann möguleika að taka upp tekjutengingar atvinnuleysisbætur í nefnd félagsmálaráðherra um endurskoðun laga um atvinnuleysistryggingar. Atvinnulífið gæti hugsanlega fallist á það óhagræði og tjón fyrir vinnumarkaðinn sem óhjákvæmilega fylgir tekjutengingu atvinnuleysisbóta enda væri mun meira í húfi, þ.e. að varðveita og treysta í sessi sveigjanleika á vinnumarkaði.

Í nefnd þeirri sem skilaði skýrslu um breytingar á lögum um atvinnuleysistryggingar voru þessar áherslur SA kynntar og í viðræðum við ASÍ í tengslum við samningsforsendur kjarasamninga var ASÍ gerð grein fyrir því að forsenda fyrir tekjutengingu bóta væri áframhald kjarna íslenska sveigjanleikans; að ekki yrðu settar skorður við almenntri uppsagnarheimild atvinnurekanda.

Þetta kerfi hefur erlendis verið nefnt „flexsecurity” eða sveigjanleiki með tryggingu. Á móti miklum sveigjanleika atvinnurekanda til að fækka starfsmönnum komi traust bótakerfi með sanngjörnum atvinnuleysisbótum og virkar vinnumarkaðsaðgerðir. Mörg lönd Evrópu leita leiða til að auka hjá sér sveigjanleikann og blása þannig í glæður staðnaðs atvinnulífs og lágrar framleiðni en eins og dæmin sanna er oft óhægt um vik að draga úr þeim höftum sem í gildi hafa verið.

Frumvarp til laga um atvinnuleysistryggingar endurspeglar þessa hugsun því einungis þeir sem sagt er upp af hálfu atvinnurekanda, án þess að eiga sjálfir sök á uppsögn, eiga rétt á tekjutengdum atvinnuleysisbótum. Starfsmenn sem segja sjálfir upp störfum eða er sagt upp vegna brota í starfi eiga því einungis rétt á grunnbótum og það ekki fyrr en viðurlagatími er liðinn. Atvinnulífið tekur þannig á sig ábyrgð vegna þeirra sem segja verður upp störfum og tryggir þeim tekjutengdar atvinnuleysisbætur í allt að þrjá mánuði þegar samningsbundnum uppsagnarfresti er lokið. Starfsmenn fá því góðan tíma og fjárhagslegan stuðning þegar þeir fara í atvinnuleit.

Tekjutenging atvinnuleysisbóta kostar mikið fé og ekki er ljóst á þessari stundu hvort áætlanir um kostnaðarauka séu raunhæfar. Ekki er í þeim tölum gert ráð fyrir fjölgun þeirra sem til þessa hafa ekki talið borga sig að sækja um bætur, s.s. sérfræðingar og stjórnendur. Vegna þessa mikla kostnaðarauka var samkomulag um í nefnd

SAMTÖK ATVINNULÍFSINS

félagsmálaráðherra að kostnaði vegna vinnumarkaðsaðgerða yrði létt af sjóðnum og hann færður yfir á ríkissjóð. Skilja má umsögn fjárlagakrifstofu fjármálaráðuneytisins á annan veg en afstaða félagsmálaráðuneytisins hefur verið skýr í þessum efnum. Gera verður því ráð fyrir auknum útgjöldum ríkissjóðs og lækkun útgjalda Atvinnuleysistryggingasjóðs hvað þennan þátt varðar.

Virðingarfyllst,

Hannes G. Sigurðsson

Hannes G. Sigurðsson,
aðstoðarframkvæmdastjóri

Nefndasvið Alþingis
Félagsmálanefnd
150 Reykjavík.

Seyðisfirði 30. maí 2006

Alþingi
Erindi nr. Þ 132/2184
komudagur 31. 5. 2006.

Umsögn
Frumvarp til laga um atvinnuleysistryggingar
Þskj. 1078- 742

Svæðisráð vinnumiðlunar Austurlands tók frumvarpið fyrir á fundi sínum 17. maí sl.

Umsögn : þannig.

Svæðisráðið tekur undir áhyggjur margra varðandi skerta nærpjónustu við atvinnuleitendur í sveitarfélögunum, ef skráningarstaðir í landshlutunum verða lagðir niður.

Skráningarstaðirnir hafa verið öflug og nauðsynleg nærpjónusta við atvinnuleitendur.

Í landshluta eins og Austurlandi þar sem fjarlægðir eru miklar milli byggðarlaga skerðist nærpjónustan mikið.

Það er því ekki í takt við áherslur sveitarfélaganna og ríkisvaldsins, sem leggja mikla áherslu á stórbætta nærpjónustu við íbúana.

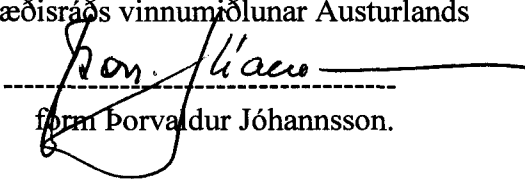
Svæðisráðið hefur efasemdir um að leggja niður starfandi úthlutunarnefndir í landshlutunum.

Gert er ráð fyrir því að efla ráðgjafarþátt svæðisvinnumiðlana í landshlutunum sem er jákvætt.

En ekki verður séð hvernig hægt er að ætlast til að þær geti sinnt allri þeirri nærpjónustu sem verið hefur, en hverfur nú, þegar skráningarstaðir og úthlutunarnefndir í landshlutunum verða ekki lengur til staðar.

Skýra þarf mun betur útfærslur þessara atriða í frumvarpinu.

f.h. Svæðisráðs vinnumiðlunar Austurlands

Þorvaldur Jóhannsson.

Alþingi
Erindi nr. P 132/1975
komudagur 2.5.2006

Alþingi
Alþingishúsinu v/ Austurvöll
B.t. nefndasviðs
101 Reykjavík

Akureyri, 2. maí 2006

Efni: Umsögn um frumvarp til laga um vinnumarkaðsaðgerðir og frumvarp til laga um atvinnuleysistryggingar

Hjálagt sendist umsögn um frumvarp til laga um vinnumarkaðsaðgerðir og frumvarp til laga um atvinnuleysistryggingar samkvæmt beiðni með sem barst með tölvupósti þann 27. apríl sl.

Umsagnirnar voru áður sendar með tölvupósti þann 2. maí á netfangið nefndasvid@althingi.is

Virðingarfyllst,
F.h. Svæðisvinnumiðlunar Norðurlands eystra

Helena P. Karlsdóttir, forstm.

Umsögn um frumvarp til laga um atvinnuleysistryggingar frá starfsmönnum Svæðisvinnumiðlunar Norðurlands eystra

1. Það er jákvætt að úthlutunarnefndirnar skuli verða felldar niður. Starfsmenn/forstöðumenn sem munu ákvarða um rétt og niðurfellingu bótaréttar í flestum tilfellum er oft betur í stakk búinir til að taka ákvarðandi og hafa þá þann möguleika á að senda mál til hinnar einu nefndar sem ætlað er samræmingarhlutverk og taka á jaðarmálum. Hjá Svæðisvinnumiðlunum býr mikil þekking á lögunum og allri framkvæmd og reikna má með meira jafnræðis á milli mála.
2. 10. gr.
Það er ósamræmi í skilyrðum 8. gr. frumvarps um vinnumarkaðsaðgerðir (vmaðg) og 10. gr. frumvarps um atvinnuleysistryggingar (atvltr).
8. gr. vmaðg. = tilkynning skal vera skrifleg og á þar til gerðum eyðublöðum.
10. gr. atvltr. = tilkynning skal gerð með sannanlegum hætti.
Þetta er alveg ljóst þegar einstaklingar úr öðrum greiðslukerfum en atvinnuleysistryggingakerfinu segir sig frá vinnumarkaðsúrræði, þá er farið eftir 8. gr. en það er óljósara hvernig með skuli fara þegar einstaklingur er á atvinnuleysisbótum hvorum lögunum á að fara eftir varðandi tilkynningu um að skráningu sé hætt, 8. gr. vmaðg. eða 10. gr. Atvltr? Þetta þarf að vera ljóst því skv. 9. gr. atvltr. felur umsókn um atvinnuleysisbætur í sér umsókn um þátttöku í vinnumarkaðsaðgerðum.
Skilgreina þarf „með sannanlegum hætti“ þetta er óljóst í framkvæmd.
Reynslan hefur sýnt að hluti atvinnulausra láta ekki vita þegar þeir hætta á bótum. Það að þurfa að afskrá sig á sannanlegan hátt kann að valda pirringi á meðan atvinnuleitenda þar sem þeim finnst nú þegar nóg um pappírslóð.
Það að atvinnuleitandi tilkynni ekki afskráningu og fá e.t.v. greiðslur áfram samhliða launagreiðslum þarf að greiða til baka eftir á og það kann að valda erfiðleikum.
Þrátt fyrir að það sé brýnt fyrir fólki að það þurfi að afskrá sig með sannanlegum hætti þá kann það að gleyma þessu atriði þegar það hefur verið á bótum í einhverja mánuði og fær loks vinnu. Þá er það að hugsa um allt önnur atriði en að afskrá sig með sannanlegum hætti. Þetta hefur reynslan sýnt.
3. Virkir dagar vs. bótadagar. Það þarf að liggja ljóst fyrir. Bótadagar eru dagar þegar viðkomandi hefur þegar skráð sig á atvinnuleysisbætur en virkir dagar eru dagar án tillits til þess hvort viðkomandi hefur skráð sig.
4. Tengist atriði 3. Uppsögn úr fyrra starfi 54 grein og námi hætt 55 grein: Hér er farið að tala um missi bóta í ákveðin fjölda virkra daga frá ákveðni dagsetningu það getur komið upp ágreiningur um hvernig beri að túlka þetta.
Dæmi: Ef einstaklingur sækir um bætur 1.9.2006 og hefur sagt upp fyrri vinnu rennur biðtími viðkomandi út 26.10.2006 óháð því hvort hann hafi verið á skrá hjá okkur allan þann tíma eða ekki?

5. Höfnun úrræðis 57, 58, 59 og 60 grein: Hér er farið að tala um missi bóta í ákveðin fjölda virkra daga frá ákveðni dagsetningu það getur komið upp ágreiningur um hvernig ber að túlka þetta.
6. Skilgreina þarf muninn á atvinnuleysistryggingum og atvinnuleysisbótum. Talað er um bæði hugtökin. Er verið að tala um sama hlutinn? Getur valdið misskilningi
7. Af hverju er verið að tala um tryggingarhlutfall í 33. gr. og óskertur réttur til atvinnuleysisbóta í 36. gr. Af hverju er ekki tala um saman hugtakið. Er einhver mismunur á þessum hugtökum?
8. 2. mgr. 50. gr. er hún ómarktæk vegna þess að menn tilgreina ekki óskastarf þar sem verkfall eða verkþann er yfirvofandi?
9. höfnun starfs innan 40 daga. Þarf það ekki að vera innan sömu starfsgreinar? Þetta atriði tengist líka 2. mgr. 50. gr.
10. Verkalýðsfélag sem fer í verkfall. Er það jafnræði þegar þeir sem þegar eru á skrá og greiða í viðkomandi vlf. fá að halda bótunum en þeir sem koma inn við verkfall eða þegar verkfall er skolið á fá ekki bætur fyrstu 4 vikurnar
11. Sá sem nýtir tekjutenginguna aðeins að hluta í upphafi tímabils (t.d. 1 mánuð) hefur þar með ekki klárað þrjá mánuðina, á hann rétt á fá að sem upp á vantar (2 mán.) þegar hann kemur inn aftur á sama bótatímabil (innan 24 mánuðina). Þetta er ekki skýrt
12. Sá sem er byrjaður á tekjutengdum bótum hafnar úrræði t.d. eftir 1 mánuð og fellur út af bótum í 40 daga, á hann rétt á tekjutengdum bótum aftur eftir biðtímann? Skerðast tekjutengdu dagarnir? Ekkert í lögunum sem segir að svo sé.
13. Er jafnræðis gætt milli þeirra sem segja upp og eiga þ.a.l. ekki rétt á tekjutengingunni og þeirra sem hafna starfi á tekjutengingartímabilinu, missa bætturnar í 40 daga og fara inn á tekjutenginguna aftur.
14. Það að viðkomandi eigi ekki rétt á tekjutengingu ef hann segir upp störfum þá getur verið að verið sé að opna fyrir þann möguleika að vinnuveitendur gefi upp aðrar ástæður en eigin uppsögn til að liðka fyrir því að viðkomandi fari strax inn á bætur og þ.a.l. inn á tekjutengingu.
15. 25. gr. Svara þarf spurningunni hvað felist í „lokið námi”. Þarf því að vera lokið með prófskírteini eða bara önn lokið? Þetta atriði þarf að vera alveg ljóst.
16. Hvað þýðir „tryggingahlutfall”?
17. 36. gr. hvað þýðir „óskertur réttur hans til atvinnuleysisbóta”?

18. Bráðabirgðaákvæði II þarf að skýra betur. Er óljóst.
19. Brb.ákvæði III þarf að skýra betur. Er óljóst.
20. Þegar reiknaðar eru út tekjutengdar bætur og viðkomandi hefur unnið styttri tíma en 6 mánuði er þá deilt í þá með 6mán. eða fjölda þeirra mánaða sem viðkomandi var í vinnu. Þetta þarf að vera skýrt. Samkvæmt ákvæði frumvarpsins er hægt að túlka það með tvennum hætti. Ef alltaf er deild í með 6 þá lækkar tekjutengingin.
21. Tekjutengingin kemur ekki þeim til góða sem eru með lægstu launin.
22. 31. gr. samfelld tímabil – Hér ætti að taka út samfelld. Það er nú svo að algengt er að fólk vinni hjá fleiri en einum vinnuveitanda og það getur alltaf orðið rof á vinnu vegna þessa. Hér ætti að standa..... eftir að hafa starfað á innlendum vinnumarkaði.....
Þetta er mjög raunhæft sérstaklega úti á landi þar sem tímabundin ráðning virðist vera frekar meginregla en undantekning.
23. Gildistakan er ekki á heppilegum tíma þar sem mikill hluti starfsmanna er í sumarfríi. Það er ekki heppilegt að taka í gildi heila lagabálka þegar starfsfólk er í fríi og aðrir eiga eftir að fara í frí. Það liggur ekkert fyrir um hvernig þessi lög eiga að framkvæmast og það er afar óheppilegt að gildistaka þeirra verði 1. júlí.
24. Endurmat á rétti til atvinnuleysistrygginga skv. 38. gr. Það er ekki víst að fólk geri sér grein fyrir þessu. Það á að vera regla frekar en undantekning að endurútreikningur eigi sér stað í hvert skipti
25. Starfsmennirnir eru sammála um að það er miður að regluleg skráning/stimplun skuli vera felld niður. Það opnar á ákveðna möguleika.
Hægt væri að hafa reglulega skráningu en þó sveigjanlega. Ef regluleg skráning fellur niður þá er möguleiki á að vinnumiðluninni verði gert erfiðara fyrir þar sem það er oft erfitt að ná í fólk í gegnum netið, síma og sms. Tengslin við atvinnuleitendur minnka. Það að hafa reglulega skráningu næst betur í atvinnuleitendur.
Á hvað getur verið opnað:
Konur að koma úr fæðingarorlofi. Þær hafa með þessu fyrirkomulagi meiri tæk á að framlengja orlofinu. Þær segjast geta tekið starfi fyrirvaralaust en vita sem er að þær þurfa ekki að tilkynna sig reglulega. Þetta er byggt á reynslu.
Fólk getur verið í fríi í útlöndum
Gæsluvarðhaldsfangar geta setið í gæslu og þegið samt bætur því það er ekki víst að skrifstofunum verði tilkynnt um gæsluvarðhaldið.
Reynslan er sú að þeir sem ætla sér að komast hjá ráðgjöf/miðlun í störf gera það. Það eru margir sem láta ekki ná í sig. Þegar atvinnutækifærin er fá þá er möguleikinn meiri.

26. Það að tengja fjármagnsbætur atvinnuleysisbótum getur valdið erfiðleikum því það er ekki ljóst fyrr en ári síðar. Lendum í sömu aðstöðu og TR varðandi endurgreiðslu.
27. Aðgangur að sérfræðilækni er oft ekki mikill á landsbyggðinni. Getur valdið erfiðleikum.
28. „allar þær upplýsingar um vinnufærni rökstuddar fullnægjandi gögnum”. Á þetta líka við um þá sem ekkert er að. Þurfa þeir að leggja fram staðfestingu um að þeir séu færir til allrar vinnu eða á þetta aðeins við um þá sem eru með skerta vinnufærni. Þetta er óskýrt orðalag. Miðað við reynsluna í samskiptum við lækna þá eru læknisvottorðin óljós og oft ekki fullnægjandi.

Akureyri, 2. maí 2006

Helena Þ. Karlsdóttir, forstöðumaður

Frá Svæðisvinnumiðlun Suðurlands

Til Félagsmálanefndar Alþingis:

Umsögn skv beiðni um:

Frv. til laga um Atvinnuleysistryggingar, 742. mál,
frv. til laga um vinnumarkaðsaðgerðir, 788. mál,

Frumvarp til laga um atvinnuleysistryggingar.

Svæðisvinnumiðlanir

Undirritaður geri athugasemd við það að í frumvarpinu er ekki minnst á svæðisvinnumiðlanir. Þær eru lykilstofnanir Vinnumálastofnunar á landsbyggðinni þar sem þekking hefur byggst upp á svæðisbundnum aðstæðum og því lagaumhverfi sem þær starfa í varðandi skráningu umsækjenda um atvinnuleysisbætur, vikulega skráningu, greiðslu bóta og samskipti við atvinnuleitendur. Gera verður ráð fyrir því að þær muni starfa áfram og veita atvinnuleitendum þá nærþjónustu sem þörf er á.

Einnig er gerð athugasemd við það að í frumvarpinu er talað um mikilvægi ráðgjafa, að atvinnuleitendur skuli mæta reglulega til þeirra. Ekki er minnst á hlutverk forstöðumanna svæðisvinnumiðlana sem bera ábyrgð á því gagnvart forstjóra Vinnumálastofnunar að starfsemin fari fram samkvæmt lögum. Þeir bera ábyrgð á því gagnvart forstjóra að greiðslur atvinnuleysisbóta séu réttar og öll starfsemin samræmist lögunum.

Nauðsynlegt er að svæðisvinnumiðlunum séu gerð skil í frumvarpinu og þeim markaður starfsrammi og ábyrgð forstöðumanna skilgreind.

Niðurfellingu skráningar (10. gr):

Undirritaður geri athugasemd við að gert er ráð fyrir að fella niður skráningu og sagt að í staðinn komi regluleg samskipti við ráðgjafa innan vinnumarkaðskerfisins. Hin reglulegu samskipti eru vinnuferli sem sett eru upp með ákveðin markmið í huga en skráningin er tæki sem gefur örugga stöðu atvinnuleysis í landinu.

Hin reglulega skráning atvinnuleitenda er mjög góður reglulegur snertiflötur vinnumiðlana við atvinnuleitendur þar sem örugglega næst til þeirra á skráningardögum s.s. þegar afhenda þarf þeim atvinnutilboð eða önnur skilaboð. Mjög erfitt reynist oft að ná símasambandi við atvinnuleitendur og vikuleg eða hálfsmánaðarleg skráning tryggir að unnt sé að ná sambandi við fólkið og koma boðunum til þess. Þá er kemur skráningin að góðum notum þegar fólk hefur fengið vinnu og lætur ekki vita, við skráninguna afskráist viðkomandi þegar hann ekki mætir.

Bent er á þann möguleika að taka upp rafræna skráningu.

Einnig er bent á það að á skráningarstöðum á landsbyggðinni geta atvinnuleitendur nálgast upplýsingar og eyðublöð sem þeim eru nauðsynlegar.

Lögin heimila atvinnuleitanda að hafna starfi fyrsta mánuðinn sem hann er á skrá. (58. gr)

Gerð er athugasemd við þetta atriði þar sem það þyngir mjög vinnumiðlun bæði þegar næg störf eru í boði og þegar lítið er um störf og langt líður á milli þess að starf bjóðist. Ennfremur skýtur það skökku við ef atvinnuleitandi getur afþakkað þátttöku í úrræðum á fyrsta mánuði skráningartímans.

Styrkir úr Atvinnuleysistryggingasjóði (62. gr)

Bent er á þann möguleika að heimilt verði að veita styrki til að sækja atvinnu fjarri heimabyggð, t.d. utan 30 - 40 km radíuss frá heimili. Það auðveldar vinnumiðlun milli svæða.

Gildistaka (65. gr)

Gerð er athugasemd við það að lögn skuli taka gildi 1. júlí 2006, á miðju sumri. Lagt er til að lögin verði látin taka gildi 1. október þegar sumarleyfi eru afstaðin og fastráðið fólk er við störf á starfsstöðvum, hjá Vinnumálastofnun og hjá Svæðisvinnumiðlunum.

Til félagsmálanefndar Alþingis

Ísafirði 3. maí 2006.

**Umsögn Svæðisvinnumiðlunar Vestfjarða skv. beiðni um
frumvarp til laga um atvinnuleysistryggingar þskj. 1078
sem lagt er fyrir Alþingi á 132 löggjafarþingi 2005-6, 742. mál.**

Til að byrja með vill undirrituð gera athugasemdir við að í frumvarpinu er ekki minnst á starfssemi svæðisvinnumiðlana en svæðisvinnumiðlanir hafa annast umsýslu vegna atvinnuleysisbóta á landsbyggðinni. Starfssemi svæðisvinnumiðlana hefur verið að byggjast upp á liðnum árum og hefur þar byggst upp mikil og mikilvæg staðbundin þekking á meðal starfsmanna auk þekkingar á lögum sem tengjast umsýslu atvinnuleysistrygginga, atvinnuleysisskráningu, úthlutun og útgreiðslu atvinnuleysisbóta. Starfsmenn svæðisvinnumiðlana hafa og mikla reynslu af því að vinna með atvinnuleitendum í tengslum við umsýslu bóta, vinnumiðlun og úrræði auk þess að starfa náið með vinnuveitendum og sveitarfélögum og öðrum þeim þjónustuaðilum sem tengjast starfsseminni. Svæðisvinnumiðlanir veita nærþjónustu til íbúa þjónustusvæðis hverrar svæðisvinnumiðlunar og mikilvægt að þeirra sé getið í lögum til að sú þjónusta sem þær hafa veitt sé áfram tryggð. Þá er ekki heldur minnst á starf og ábyrgð forstöðumanna svæðisvinnumiðlana sem þó bera ábyrgð á að unnið sé að lögum um atvinnuleysistryggingar auk þess að bera fjármálalega ábyrgð á greiðslu atvinnuleysisbóta gagnvart stjórn og forstjóra Vinnumálastofnunar. Telur undirrituð því eðlilegt að starfssemi svæðisvinnumiðlana sé getið í frumvarpinu og þeim þar með settur lagarammi varðandi ábyrgð gagnvart stjórn og forstjóra Vinnumálastofnunar.

Í eftirfarandi máli er að finna athugasemdir undirritaðrar við nokkrar greinar frumvarpsins í þeirri röð sem þær koma fyrir í þingskjali:

Í 10. gr. er gert ráð fyrir því að hinn tryggði skuli tilkynna til Vinnumálastofnunar að hann hætti virkri atvinnuleit. Þetta ákvæði gæti reynst erfitt í framkvæmd því að mikill brestur er á að umsækjendur tilkynni inn breytingar og hefur það einkum komið fram í reglubundinni skráningu ef um breytingar er að ræða eða að viðkomandi hættir að skrá sig vegna þess að hann hefur ráðið sig í aðra vinnu og dettur því sjálfkrafa út af greiðslum. Það að reglubundinni skráningu skuli hætt getur hamlað mjög vinnumiðlun enda er skráningin sá snertiflötur sem starfsmenn svæðisvinnumiðlana hafa notað til að ná til atvinnuleitenda með ráðgjöf, tilkynningar, atvinnutilboð o.s.frv. auk þess sem að skráningin gefur þá skýra mynd af raunverulegu atvinnuleysi í landinu. Hætta er á að einstaklingur fái greiddar óskertar bætur um tíma þrátt fyrir að hann sé kominn í vinnu að fullu eða hluta þar sem misbrestur er á tilkynningu sé reglubundinni skráningu hætt og óvíst hvort að lagaheimild sé til að innheimta ofgreiddar bætur ef umsækjandi ber fyrir sig vanþekkingu eins og nú hefur borið við í úrskurðum úrskurðarnefndar atvinnuleysisbóta þ.e. ef ekki er um að ræða að svíkja út bætur visvitandi. Mikilvægt er að halda reglubundinni skráningu áfram með einhverjum hætti til að hægt sé að fylgjast með breytingum á höfum hins atvinnulausa og koma til hans skilaboðum t.d. um atvinnutilboð eða vinnumarkaðsræði. Mjög erfitt hefur reynst að ná í atvinnuleitendur á tíðum einkum þeim sem búa fjarri þjónustustöð og hefur það mjög svo torvelað vinnumiðlun. Mætti t.d. hugsa sér gera skráningu nútímalegri með því að taka upp rafræna skráningu þar sem umsækjandi þarf að fara inn á sérstakt vefsvæði sem hann fær með

lykilorði og gæti skráð sig, tilkynnt breytingar og tekið við skilaboðum um atvinnutilboð eða vinnumarkaðsúræði. Bent skal á að í Danmörku er notast við rafræn samskipti vinnumiðlunar og atvinnuleitanda á milli þess sem hann er kallaður inn í úrræði og það gert með rafrænum hætti. Þá skal á það bent að skráningarstaðir hafa legið með upplýsingaefni sem svæðisvinnumiðlanir hafa útbúið fyrir atvinnuleitendur og þar hafa atvinnuleitendur geta nálgast þau eyðublöð sem nauðsynleg eru vegna umsóknar um atvinnuleysisbætur.

Í 14. gr. d lið er gert ráð fyrir því að umsækjandi teljist vera í fullri atvinnuleit sé hann reiðubúinn til að taka starfi hvar sem er á Íslandi. Gert er ráð fyrir að Vinnumálastofnun geti veitt undanþágu frá þessu s.s. aldurs hans, félagslegra ástæðna, skertrar vinnufærni eða umönnunarskyldu vegna ungra barna eða annarra náinna fjölskyldumeðlima. Um þetta ákvæði geta risið mörg vandamál og deilur um hreppaflutninga og því mikilvægt að um þetta komi skýrari reglur um undanþáguákvæði s.s. vegna aldurs (er átt við of ungt fólk eða einstaklinga innan 18 ára og þá eldra fólk sem líklegt er að hverfi af vinnumarkaði vegna háa aldurs innan skamms tíma). Hvers konar félagslegar ástæður geta veitt undanþágu. Getur það verið íbúðareign sem ekki selst t.d. í drefbýli og viðkomandi hefur ekki ráð á að reka tvö íbúðarhúsnæði, eða að um sé að ræða sambúðarfólk og annað þeirra hafi starf á svæðinu en hinn aðili fær ekki vinnu. Teljast það félagslegar ástæður að vilja ekki flytja frá sínum sambúðaraðila o.sv.frv.

Í 15. grein er gert ráð fyrir að hinn tryggði geti fengið metið nám sem hann hefur stundað samfellt í sex mánuði og lokið á sannanlegan hátt hafi hann að auki unnið í tryggingarskyldri vinnu í a.m.k. þrjá mánuði. Gert er ráð fyrir brautskráningu úr námi þ.e. að einstaklingur hafi verið að ljúka tilteknu námi s.s. iðnnámi, menntaskólanámi eða háskólanámi. Ekki er gert ráð fyrir því að einstaklingur geti fengið metna námsönn sem hann hefur lokið án þess að útskrifast. Hér er um skerðingu að ræða miðað við það sem nú er og getur t.d. gert skólafólki erfitt fyrir sem hugsanlega fær ekki sumarvinu einhvern tímann á námstíma sínum eða umsækjanda sem þarf að hætta í námi vegna annarra ástæðna s.s. fjárhagsörðugleika og gerir honum ókleyft að halda áfram námi sbr. þó 55. gr. sem í segir að hafi einstaklingur hætt námi án gildra ástæðna skal hann sæta biðtíma í 40 virka daga. Hér vantar skilgreiningu á því hvað teljast vera gildar ástæður. Í skýringum með frumvarpi er það haft opið fyrir Vinnumálastofnun hvað teljist gildar ástæður en slíkt verður að teljast varasamt að það sé algerlega háð túlkun starfsmanna sem nú eiga að afgreiða atvinnuleysisbætur sbr. þó úthlutunarnefnd sem ætlað er að taka á vafamálum.

Í 19. gr. segir að til að finna út vinnuframlag sjálfstætt starfandi einstaklinga á ávinnslutímabili skal miða við skrár skattayfirvalda. Hér mætti tilgreina hvaða skrár er átt við.

Í 20. gr. mætti koma fram að sjálfstætt starfandi einstaklingur skuli leggja fram með umsókn hreyfingalista úr virðisaukaskrá þar sem svæðisvinnumiðlanir hafa ekki aðgang að virðisaukaskrá til að staðfesta að engar hreyfingar hafi átt sér stað.

32. gr. Þetta ákvæði getur reynst erfitt í framkvæmd þ.e. að einstaklingur fari inn á grunnatvinnuleysisbætur í upphafi – fari síðan á tekjutengdar atvinnuleysisbætur eftir 10 daga greiðslur og síðan á grunnatvinnuleysisbætur að nýju að þremur mánuðum liðnum. Ef til vill hefði verið heppilegra að hafa atvinnuleysisbæturnar tekjutengdar strax í upphafi en falla síðan niður í grunnatvinnuleysisbætur eftir þriggja mánaða greiðslur á bótatímabili. Einnig gæti það eftirlit sem gert er ráð fyrir í frumvarpinu reynst erfitt í framkvæmd þ.e. að sannreyna að upplýsingar úr staðgreiðsluskrá og tryggingargjaldskrá hafi verið í samræmi við álagningu skattayfirvalda er álagning liggur fyrir (hugsanlega árið eftir) þannig að leiði til ef

til vill lækkunar eða hækkunar bóta sem hefði för með sér kröfur um endurgreiðslur bóta með tilheyrandi vandkvæðum sbr. hér einnig ákvæði 39. gr. Þá skal bent á að í ákvæðinu er tvöföld refsing hins tryggða þ.e. ef hinn tryggði sætir biðtíma eftir bótum þá fellur réttur hans að auki til tekjutengdra bóta niður sbr. síðustu málsgrein ákvæðisins sem er þá mjög íþyngjandi fyrir umsækjanda.

34. gr. Hér skal bent á það að sá sem hefur framfærsluskyldu gagnvart ungmenni undir 18 ára aldri getur hugsanlega fengið 4% af grunntvinnuleysisbótum með ungmenni á aldrinum 16-18 ára sem gæti verið sjálft á atvinnuleysissskrá. (hér ætti ef til vill að setja inn enda njóti umrætt barn/börn ekki sjálf atvinnuleysisbóta).

Í 36. gr. er gert ráð fyrir að samanlagðar tekjur af hlutastarfi og öðrum greiðslum s.s. tilfallandi vinnu, lífeyrisgreiðslur og fjármagnstekjur skuli skerða bætur ef samanlagðar tekjur eru hærri en sem nemur óskertum rétti hins tryggða að viðbættu frítekjumarki um helming þess sem umfram er. Hér getur reynst erfitt að fá uppgefnar fjármagnstekjur þar sem miða skal við tekjur á meðan hinn tryggði fær bætur þar sem fjármagnstekjuskattur er aðeins greiddur og reiknaður einu sinni á ári. Einnig getur það reynst torvelt að framfylgja tekjutengingu við tilfallandi vinnu (nokkra tíma vinnu hér og þar) en hingað til hefur tilfallandi vinna verið afgreidd tíma á á móti tíma en fast hlutastarf verið tekjutengt með tilheyrandi skerðingarákvæði.

Skv. 52. gr. telst námsmaður ekki vera tryggður sé hann námsmaður í skilningu c lið 3.gr. þ.e. ef hann stundar 75-100% nám. Þetta felur í sér að sá sem er í minna námi en 75% getur verið á atvinnuleysisbótum jafnhliða námi og er það háð mati Vinnumálastofnunar. Þetta er töluvert rýmkuð heimild frá fyrri lögum þar sem námsmenn áttu ekki rétt á atvinnuleysisbótum nema að námið væri hluti af vinnumarkaðsúræði eða var stundað í kvöldskóla (í öldungadeild). Talsverð hætta er á að námsmenn muni nýta sér það að skrá sig í atvinnuleit samhliða því að vera í takmörkuðu námi t.d. í fjarnámi sem er orðið afar algengt. Æskilegt væri að setja skýrari reglur um heimild til bótagreiðslna samhliða námi þegar ekki er um að ræða vinnumarkaðsúræði vegna skorts á starfsmenntun viðkomandi. Væri eðlilegt að miða við að einstaklingur sem er t.d. í 50% námi geti ekki fengið meira en sem nemur 50% bótum eða einstaklingur sem er í 30% námi geti ekki fengið meira en sem nemur 70% bótum o.s.frv. að teknu tilliti til bótaréttar hans.

Í 57. grein er gert ráð fyrir því að hafni hinn tryggði starfi eða atvinnuviðtali eftir að hafa verið fjórar vikur á atvinnuleysissskrá skuli hann ekki eiga rétt á greiðslu atvinnuleysisbóta. Í fyrri lögum var túlkunin á þessu ákvæði sú að bótaréttur féll ekki niður ef um var að ræða vinnuhöfnun á starfi sem var í starfsgrein sem umsækjandi hafði ekki áður stundað, enda væru góðar líkur á að hann mundi fá vinnu í sinni starfsgrein þannig að ákvæðið átti nánast aðeins við um aðrar starfsgreinar en viðkomandi hafði unnið í og tekið var tillit til þess ef að atvinnuástand var gott. Þetta felur í sér að nánast ógjörningur er að bjóða umsækjendum starf á fyrstu fjórum vikum atvinnuleysis sem er afar slæmt einkum þegar um er að ræða fá störf í boði á dreifbýlum stöðum og litlar líkur á að önnur atvinna verði í boði um jafnvel langan tíma eins og oft er í fámennari byggðarlögum. Æskilegt er að umsækjandi þurfi að taka strax starfi ef það býðst að viðlögðum viðurlögum ef hann hafnar þeirri atvinnu sbr. c lið 14.gr.

Í 58. gr. er svipað ákvæði um höfnun á vinnumarkaðsúræðum fyrstu fjórar vikur atvinnuleysis. Þetta getur verið bagalegt þegar um er að ræða vinnumarkaðsúræði sem er að fara af stað í fámennu byggðarlagi s.s. námskeið og ekki líkur á að unnt verði að koma við öðru úrræði um langan tíma vegna fámennis eða vegna fjarlægðar umsækjanda frá

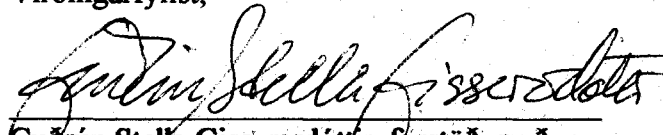

Svæðisvinnumiðlun þannig að ekki er líklegt að unnt sé að koma við staðbundinni ráðgjöf nema að allöngum tímaliðnum að nýju. Æskilegt væri að umsækjandi hafi strax skyldur til að taka þátt í vinnumarkaðsræði þegar svo ber undir sbr. g lið 14. gr.

Í 62. er fjallað um styrki m.a. til búferlaflutninga. Æskilegt væri að hér kæmi að auki ákvæði um styrki til að stunda vinnu fjarri heimili. Töluvert er um það að einstaklingar hafni vinnu fjarri heimabyggð einkum á dreifbýlum svæðum þar sem kostnaður að því sækja láglæuna atvinnu um langan veg geri atvinnuleitanda ókleyft að taka atvinnu. Hugsanlega mætti miða við ákveðna upphæð og tímamörk í þessu sambandi.

Að lokum vill undirrituð gera athugasemdi við ákvæði 65. gr. um gildistöku laganna sem áætluð er 1. júlí 2006 í frumvarpinu. Erfitt er að vinna svo umfangsmiklum breytingum á bótafyrirkomulagi á miðju sumri og þegar sumarleyfi starfsmanna á mjög fámennum starfsstöðvum standa yfir. Væri æskilegt að gildistími yrði frá 1. október eða 1. nóvember 2006.

Virðingarfyllst,

Guðrún Stella Gissurardóttir, forstöðumaður
Svæðisvinnumiðlun Vestfjarða

Alþingi
Erindi nr. P 132/2033
komudagur 3.5.2006

Félagsmálanefnd Alþingis
b/t nefndasvid@althingi.is

Akranesi 3. maí 2006

Umsögn vegna:

Frv. til laga um Atvinnuleysistryggingar, 742. mál

10. gr

Í tilkynning um að atvinnuleit sé hætt teljum við óþarft að tilgreina ástæðu þess að viðkomandi afskrái sig.

Það að skráningu sé hætt teljum við miður. Mæting í skráningu hefur verið ákveðinn snertiflötur til að ná í og koma skilaboðum til atvinnuleitenda. Nær hefði verið að okkar mati að taka upp rafræna skráningu þar sem viðkomandi gæti skráð sig í gegnum tölvu t.d. á 2ja vikna fresti. Þannig væri hægt að koma skilaboðum um úrræði og atvinnutilboð til viðkomandi (gæti ekki stimplað sig nema að móttaka póstinn fyrst).

Í stað stimplunar er talað um að komi til regluleg samskipti við ráðgjafa. Hvað er átt við með „reglulegum“. Búast má við að þetta kalli á talsverða fjölgun ráðgjafa á Svæðisvinnumiðlunum, aukin ferðalög ráðgjafa út á svæðin og aukins kostnaðar við ferðir.

14. gr

h. ...vinnufærni að mati sérfræðilæknis. Gilda ekki vottorð heimilislæknis? Mjög mikilvægt væri ef útbúin væru stöðluð vinnufærnivottorð líkt og TR hefur sérstök sjúkradagpeningavottorð.

15. gr

Skal vera fullra 16 ára er þetta raunhæft? Nær væri að miða við árið sem viðkomandi verður 16 ára.

„...fyrir en við 16 ára afmælisdag umsækjanda enda eru börn á þeim aldri enn á skólaskyldualdri, Er það?

Skólaskyldualdri lýkur við lok annar það ár sem viðkomandi verður 16 ára þ.e. skólaskyldu lýkur þó viðkomandi eigi ekki afmælisdag fyrir síðasta skóladag.

Dæmi:

Jón á afmæli í maí, Anna í september og Óli í desember, öll luku skólaskyldu á sama tíma í byrjun júní. Þau fengu 100% vinnu hjá sama fyrirtæki yfir sumarið frá byrjun júní til 1. september sem gerir 3 mánuði í fullu starfi.

Um haustið ákveða þau að bíða í 1 ár með að halda áfram námi og vinna en því miður er enga vinnu að hafa og fara þau þess vegna á atvinnuleysisskrá í atvinnuleit. Jón fær bætur en ekki Anna og Óli. Af hverju? Jú því miður, þótt þau væru fædd sama ár, hefðu klárað skólaskylduna saman, unnið saman allt sumarið og höfðu stundað vinnu sína vel þá voru Anna og Óli ekki búin að eiga afmæli.

Þetta kemur til með að skapa mikið misrétti og framtíða óánægju og jafnvel stuðla að því að unglingar skrá sig ekki, heldur vonast til að geta reddað sér vinnu sjálfir sem gengur ekki alltaf vel og eru þá fleiri að þræða göturnar í stað þess að vera komnir í atvinnu eða eitthvert annað úrræði.

Í 15 grein Ávinningstímabil (launafólk) er útfært hvernig meta beri starfshlutfall í fæðingarorlofi en í 19. grein Ávinningstímabil (sjálfstætt starfandi) þar er ekkert sagt um hvernig meta beri starfshlutfall í fæðingarorlofi.

20. gr. „Þegar metið er hvort starsemi hafi verið stöðvuð skal líta til hreyfinga í virðisaukaskattskrá ríkisskattstjóra”

Væri ekki eðlilegt að viðkomandi legði fram yfirlit yfir hreyfingalista líkt og þar sem eru í hlutastarfi skila inn launaseðlum.

22. gr.

vantar samanber 17. gr. þ.e. ákvæði þetta á ekki við þegar launamaður ákveður sjálfur að drag úr starfshlutfalli sínu.

28. gr.

Virkti atvinnuleit hætt tímabundið. „...frá þeim degi er hann sótti um atvinnuleysisbætur” hlýtur að eiga að vera frá þeim degi sem viðkomandi afskráði sig??

30. gr.

Hvenær öðlast þeir rétt sem segja starfi upp t.d. eftir 6 mánuði? Geta þeir ekki öðlast rétt að nýju og byrjað á 40 daga biðtíma??

32. gr.

Hvað þýðir „tryggingahlutfall”?

Sætir biðtíma samkvæmt ákvæðum X. Kafla, ætti ekki líka að vera vísun í kafla XI?

33. og 36. gr.

Hvað þýðir „óskertur réttur hans til atvinnuleysisbóta”?

Af hverju er verið að tala um tryggingarhlutfall í 33. gr. og óskertur réttur til atvinnuleysisbóta í 36. gr. Af hverju er ekki tala um saman hugtakið. Er einhver mismunur á þessum hugtökum?

50.gr

2. mgr. 50. gr. er hún ómarktæk vegna þess að menn tilgreina ekki óskastarf þar sem verkfall eða verkþáttur er yfirvofandi

höfnun starfs innan 40 daga. Þarf það ekki að vera innan sömu starfsgreinar? Þetta atriði tengist líka 2. mgr. 50. gr.

Verkalýðsfélag sem fer í verkfall. Er það jafnræði þegar þeir sem þegar eru á skrá og greiða í viðkomandi vlf. fá að halda bótunum en þeir sem koma inn við verkfall eða þegar verkfall er skolið á fá ekki bætur fyrstu 4 vikurnar

52. gr

Fjarnám ýmiskonar þar sem ekki er krafa um viðveru eða mætingarskyldu ætti að vera heimil án þess að skerða bætur. Flokka má slíkt nám sem hverja aðra tólmund nema það eykur möguleika fólks við atvinnuleitina.

Varðandi dagskóla eða ef krafa er um mætingarskyldu þá kemur ekki fram í frumvarpinu að bótaréttu fólks skerðist.

Dæmi: Atvinnuleitandi á 100% bótarétt, er í 40% námi (fyrir hádegi alla daga, þar sem mætingarskylda er). Á viðkomandi þá rétt á 60% bótum eða skerðir námið ekki réttinn til bóta??

54. og 55 gr.

Uppsögn úr fyrra starfi 54 grein og námi hætt 55 grein: Hér er farið að tala um missi bóta í ákveðin fjölda **virkra daga** frá ákveðni dagsetningu það getur komið upp ágreiningur um hvernig beri að túlka þetta.

Dæmi: Ef einstaklingur sækir um bætur 1.9.2006 og hefur sagt upp fyrri vinnu rennur biðtími viðkomandi út 26.10.2006 óháð því hvort hann hafi verið á skrá hjá okkur allan þann tíma eða ekki? **Er ekki átt við bótadaga??**

55. gr

Ætti að vera 40 dagar **eða þar til önn lýkur**. Ef viðkomandi segir sig úr skóla um miðjan maí á hann ekki rétt fyrr en um miðjan júlí. Gæti virkað letjandi fyrir þá sem erfitt eiga með nám að þora að reyna sig þ.e. að fara aftur í skóla

57. gr.

Mjög mikill galli ef atvinnuleitendur geta hafnað vinnu fyrstu 4 vikurnar á skrá. Stundum vantar starfsfólk í afleysingar í sambærileg störf og viðkomandi var í og þetta getur orðið til þess að ekki verður hægt að manna þessi störf!! Dæmi: Algengt er að leikskólar loki í 4 vikur. Þeir starfsmenn sem ekki hafa áunnið sér full orlofsréttindi sækja um atvinnuleysisbætur á meðan lokunin varir. Algengt er að leikskólar í sama sveitarfélagi loki ekki á sama tíma og stundum vantar starfsfólk á aðra leikskóla í nokkrar vikur yfir. M.v. þetta frumvarp gætu þessir einstaklingar hafnað að vinna á öðrum leikskóla fyrstu 4 vikurnar sem er kannski bara sá tími sem viðkomandi er í atvinnuleit!!!

Í lögum 47/1998 13 gr. 2. mgr er GOTT ákvæði að okkar mati sem ætti að halda inni. „Bótaréttur fellur ekki niður þótt sá sem notið hefur bóta í skemmri tíma en fjórar vikur hafni vinnu í starfsgrein sem hann hefur ekki áður stundað, enda séu góðar líkur á að hann muni fá vinnu í sinni starfsgrein”.

57, 58, 59 og 60 gr.

Höfnun úrræðis: Hér er farið að tala um missi bóta í ákveðin fjölda **virkra daga** frá ákveðni dagsetningu það getur komið upp ágreiningur um hvernig beri að túlka þetta.

Dæmi: Ef einstaklingur hafnar úrræði 1.9.2006 rennur biðtími viðkomandi út 26.10.2006 óháð því hvort hann hafi verið á skrá hjá okkur allan þann tíma eða ekki?

60. gr.

Þyrfti að vera skýrari ramma til að tryggja samræmi á milli Svæðisvinnumiðlana.

VIÐSKIPTARÁÐ ÍSLANDS
ICELAND CHAMBER
OF COMMERCE

Alþingi
Erindi nr. Þ 132/2017
komudagur 3.5.2006

Nefndasvið Alþingis
Félagsmálanefnd
b/t Selmu Hafliðadóttur, nefndarritara
Austurstræti 8 - 10
150 Reykjavík

Reykjavík, 3. maí 2006.

Efni: Frumvarp til laga um atvinnuleysistryggingar (742. mál)

Viðskiptaráð þakkar nefndinni það tækifæri að fá að veita umsögn um ofangreint frumvarp sem ætlað er að leysa af hólmi núgildandi lög um atvinnuleysistryggingar nr. 12/1997.

Í 3. mgr. 9. gr. frumvarpsins segir að skattayfirvöld, Tryggingastofnun, Innheimtustofnun sveitarfélaga og lífeyrissjóðir skuli láta Vinnumálastofnun í té upplýsingar sem nauðsynlegar eru við framkvæmd laga þessara. Rétt er að hvetja löggjafann til að stíga létt til jarðar þegar hann leggur skyldu á aðila til að veita þriðja manni aðgang að viðkvæmum persónuupplýsingum. Í þessu tilviki verður að teljast eðlilegt að Vinnumálastofnun fái upplýsingar um tekjur manna frá skattayfirvöldum, Tryggingastofnun og lífeyrissjóðum en þar sem Innheimtustofnun annast aðeins innheimtu meðlags en ekki greiðslu þess skv. lögum nr. 54/1971 er vandséð hvaða upplýsingar Vinnumálastofnun þarf að fá frá stofnuninni.

Í 32. gr. frumvarpsins er mælt fyrir um að atvinnuleysisbætur skuli vera tekjutengdar. Viðskiptaráð telur að það sé ekki hlutverk hins opinbera að tryggja fólki að það geti notið lífsstíls sem það hefur tileinkað sér heldur að tryggja því lágmarks lífsviðurværi. Það má ekki vera ábátasamt fyrir fólk að þiggja atvinnuleysisbætur í stað þess að vera á vinnumarkaði. Því telur ráðið eðlilegast að allir njóti sömu atvinnuleysisbóta óháð tekjum. Fjárhæð slíkra ætti að tryggja öllum mannsæmandi líf með lágmarks lífsviðurværi.

Viðskiptaráð leggur til að orðið „...Innheimtustofnun sveitarfélaga...” falli brott í 3. mgr. 9. gr. frumvarpsins og að allir njóti fái jafn háar atvinnuleysisbætur en gerir að öðru leyti ekki athugasemd við frumvarpið.

Virðingarfyllst,
f.h. Viðskiptaráðs Íslands,

Davíð Þorláksson

Alþingi
Erindi nr. P 132/1974
komudagur 2.5.2006

Nefndarsvið Alþingis
Austurstræti 8 – 10
150 Reykjavík

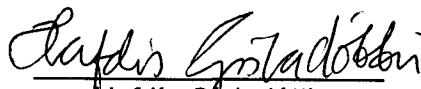
Reykjavík, 2. maí 2006

Efni: Umsögn um frumvarp til laga um atvinnuleysistryggingar, 742. mál

Öryrkjabandalagi Íslands hefur borist til umsagnar frumvarp til laga um atvinnuleysistryggingar, mál nr. 742.

Af hálfu ÖBÍ eru ekki gerðar efnislegar athugasemdir við frumvarpið en vísað er til athugasemda ÖBÍ við frumvarp til laga um vinnumarkaðsaðgerðir.

Virðingarfyllst,
f.h. ÖBÍ

Hafdis Gísladóttir
framkvæmdastjóri